

De 7 dimensies van gedrag

DilemmaAssessments

Eerste druk, december 2012

DILEMMAMANAGER B.V.

Dijkzichtweg 9

8028 PC Zwolle

Tel.: 038-4533925

Copyright © 2011 DilemmaManager

Alle rechten voorbehouden

All rights reserved

Niets van deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, of op welke andere wijze ook, zonder voorgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

No part of this book may be reproduced by print, photoprint, microfilm, or any other means, without written permission from the publisher.

Inhoud

De 7 dimensies van gedrag.....	4
1.1 Dimensie ‘fysiek’.....	4
1.2 Dimensie ‘intellectueel’.....	5
1.3 Dimensie ‘intrinsiek’.....	7
1.4 Dimensie ‘mentaal’.....	8
1.5 Dimensie ‘situationeel’.....	9
1.6 Dimensie ‘relationeel’.....	10
1.7 Dimensie ‘conditionering’.....	11
WaardenManagement.....	13
2.1 Onderzoeksclusters fysieke dimensie.....	14
2.2 Onderzoeksclusters intellectuele dimensie.....	14
2.3 In kaart brengen van de intrinsieke dimensie.....	15
2.4 Onderzoeksclusters mentale dimensie.....	16
2.5 Onderzoeksclusters situationele dimensie.....	16
2.6 Onderzoeksclusters relationele dimensie.....	17
2.7 Onderzoeksclusters dimensie conditionering.....	18

De 7 dimensies van gedrag

In dit document worden de 7 dimensies die het gedrag en de gedragsontwikkeling van mensen bepalen benoemd en uitgebreid uiteengezet. De 7 dimensies zijn:

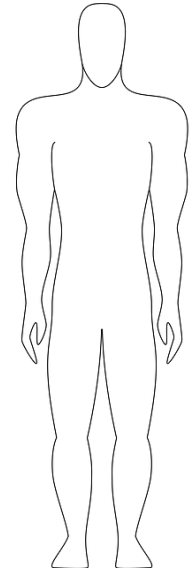
1)	Fysiek	(Lichaam)
2)	Intellectueel	(Cognitief vermogen)
3)	Intrinsiek	(Persoonlijkheid)
4)	Mentaal	(Moraal)
5)	Situationeel	(Context)
6)	Relationeel	(Rationaliteit)
7)	Conditionering	(Bezwaarde wil)

1.1 Dimensie 'fysiek'

De fysieke dimensie heeft betrekking op de mate waarin een individu gezond en fit is. Hieronder wordt verstaan:

'Alles wat in verband kan worden gebracht met de fysieke of lichamelijke gezondheid en lichamelijke fitheid'

Lichamelijke en fysieke aspecten zijn van zeer grote invloed op ons gedrag en ons handelen. In relatie tot ons gedrag wordt dit aspect vaak als vanzelfsprekend ervaren (als we gezond zijn denken wij er niet of nauwelijks over na) en zijn wij ons nauwelijks actief bewust van de enorme impact ervan op ons gedrag. Uitzonderingen hierop zijn bijvoorbeeld ziekte, trauma of ongeval. In relatie tot ons gedrag wordt dit aspect ook vaak oneigenlijk gebruikt of uitvergroot (medicaliseren) of niet of onvoldoende bewust meegewogen. Er zijn veel invloeden vanuit ons fysieke of biologische systeem die ons gedrag wél beïnvloeden zonder dat wij hier in voldoende mate op anticiperen. Bij ziekte of ongeval zijn de (vaak beperkende) condities niet te negeren, waardoor men er over het algemeen ook niet aan ontkomt er rekening mee te houden. Echter, naarmate de fysieke of biologische invloeden minder sterk zichtbaar zijn, beleefd of erkend worden, neemt ook het anticiperen erop sterk af. Bewustwording hiervan (weten en herkennen), training en oefening kunnen van grote waarde blijken voor een gewenste gedragsontwikkeling, vooral in professionele zin.

In deze zin noemen wij, ter voorbeeld;

- Hormonale beïnvloeding, zoals adrenaline, testosteron en dopamine
- Conditie en lichamelijke fitheid
- Vitaliteit
- Fysieke beperkingen, bijvoorbeeld vanwege ziekte of ongeval
- Neurologische beperkingen, bijvoorbeeld vanwege trauma, ziekte of ongeval.

1.2 Dimensie 'intellectueel'

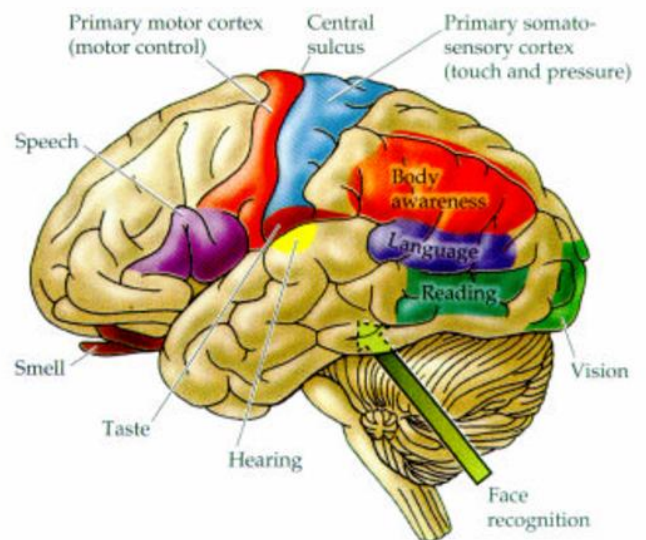
Onder de intellectuele dimensie wordt verstaan:

'Het geheel aan verstandelijke vermogens van een individu'

Intellectuele talenten en vermogens zijn onder te verdelen in vier hoofddimensies, elk met hun specifieke fysieke locatie in onze hersenen. Taalkundige informatieverwerking bijvoorbeeld vindt plaats in een fysiek ander gedeelte van onze hersenen dan rekenkundige informatieverwerking. Oefening en training van elk van deze specifieke talenten vereist ook een specifieke aanpak, welke niet noodzakelijkerwijs aansluit bij de intrinsieke motivatie van een individu of de mogelijkheden die door de omgeving geboden kunnen worden.

In de praktijk betekent dit dat de geboden leerstijl vaak niet voldoende aansluit bij de leer- of ontwikkelstijl van een individu, waardoor aangeboden kennis en cognitie door het ontbreken van een kader of toepassingsmogelijkheid niet beklijft.

Intellectuele talenten manifesteren zich vooral met een sterk cognitief karakter (het weten), maar beïnvloeden, vaak onbewust, vooral ook ons gedrag in meer algemene zin (het kunnen). Ook onderprikkeling of juist overprikkeling van één of meerdere dimensies prikkelt, vooral bij spanning en stress, vooral ook het responsgedrag, met doorgaans ongewenste effecten. Naast ontwikkeling en training is een zekere mate van balans, samenhang en onderlinge verbondenheid tussen deze dimensies gewenst dan wel noodzakelijk, vooral bij complexe en samengestelde vraagstukken en omstandigheden.

Onderstaand een beknopte omschrijving van deze vier dimensies:

- **Taalkundige talenten en vermogens**
Taalkundige prikkels, informatie en verwerking correleert sterk met wilskracht. Individuen die hoog scoren op het verwerken van taalkundige informatie zijn veelal sterk actiegericht. In primaire zin tonen zij respons van praten en doen (bluffen). In functionele zin tonen zij gemiddeld genomen een sterk creërende en initiërende respons (in negatieve zin: vechten).
- **Associatieve talenten en vermogens**
Associatieve prikkels, talenten en informatie correleert sterk met denkkraft. Individuen die hoog scoren op het verwerken van associatieve informatie zijn veelal sterk rationeel ingesteld. Zij tonen in primaire zin een respons van afstand en vragen (onrust) en in functionele zin tonen zij gemiddeld genomen een sterk validerende (ja-maar) en afwijzende respons (in negatieve zin: vluchten).

- **Rekenkundige talenten en vermogens**

Rekenkundige prikkels, informatie en verwerking correleert sterk met structuurkracht. Individuen die hoog scoren op het verwerken van rekenkundige informatie zijn veelal sterk beheersmatig ingesteld. Zij tonen in primaire zin een respons van regelen en dwingen (irritatie) en in functionele zin van controleren en structureren (in negatieve zin: dwingen).

- **Sensitieve talenten en vermogens**

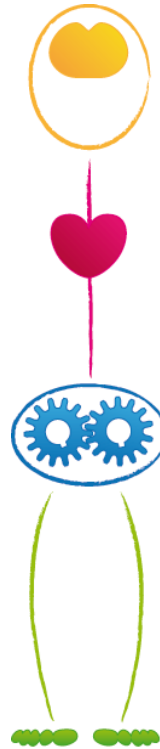
Sensitieve prikkels, gevoelsinformatie en -verwerking correleert sterk met sociale kracht. Individuen die hoog scoren op gevoelsprikkels en sensaties zijn veelal sterk gericht op de eigen beleving. Zij tonen in primaire zin een respons van ervaren en bevredigen (consumeren) en in functionele zin van sociale gewenstheid en behulpzaamheid (in negatieve zin: ontkennen).

Intellectuele talenten en vermogens zijn op een groot aantal wijzen in kaart te brengen, bijvoorbeeld middels intelligentie- of competentietesten en vragenlijsten. Deze zijn in een groot aantal varianten beschikbaar. Rollenspellen en vaardigheidstesten kunnen aanvullend een nog meer betrouwbaar beeld schetsen. Globaal gezien kan worden gesteld dat niet alleen onderprikkeling of overprikkeling van talenten tot ongewenst gedrag kan leiden. Ook een zekere mate van onbalans tussen deze dimensies is vaak oorzaak van ongewenst gedrag of een verstoorde gedragsontwikkeling.

1.3 Dimensie 'intrinsiek'

De intrinsieke motivatie wordt gekenmerkt door de persoonlijkheid of het karakter van een individu. De persoonlijkheid kan op verschillende wijzen in kaart worden gebracht. De meest bekende of gebruikte methode is de zogenaamde BIG-5 vragenlijst. Voor de weergave ervan wordt veelal gebruik gemaakt van kleurdimensies, te weten rood (wilskracht of vuur), geel (denkkracht of lucht), blauw (structuurkracht of water) en groen (gevoelskracht of aarde). Te onderscheiden zijn, per dimensie:

- Denkkracht en waarneming (geel)
 - Flexibiliteit
 - Onafhankelijkheid
 - Variëteit
- Wilskracht en executiekracht (rood):
 - Overtuiging
 - Prestatiemotivatie
 - Leiderschap
 - Erkenning
- Structuurkracht en discipline (blauw)
 - Punctualiteit
 - Conformiteit
 - Doelgerichtheid
 - Emotionele controle
- Gevoelskracht en sensitiviteit (groen)
 - Sociabiliteit
 - Altruïsme
 - Dilemmasensitiviteit

Elk van deze subdimensies kent haar eigen specifieke kenmerken. Naast de beschrijving ervan in enkelvoudige zin worden ook samenstellingen van persoonskenmerken beschreven. Hierdoor ontstaat een grote verscheidenheid aan persoonlijkheidspatronen, elk met zijn specifieke kenmerken, beschrijving en ontwikkelmogelijkheden.

Door bovenliggende factoren inzichtelijk te maken wordt inzicht gegeven in de intrinsieke drijfveren van een persoon. Door niet alleen te inventariseren wat iemand nastreeft, maar juist ook wat iemand wenst te vermijden kan worden blootgelegd wat een persoon in bijvoorbeeld situaties van verandering of weerstand juist wel en wat juist niet zal doen of hoe deze persoon zal reageren. Hierdoor is het mogelijk niet alleen zeer betrouwbare uitspraken te doen over het functionele gedrag van mensen maar vooral ook het mogelijke **disfunctionele** of ongewenste gedrag van individuen, bijvoorbeeld bij stress of resultaatspanning.

1.4 Dimensie ‘mentaal’

De mentale dimensie bestaat uit de mentale conditie en gevoelswaardering die de mentaliteit van het individu bepalen. Onder mentaal of mentale gevoelswaarden wordt verstaan:

‘Alle onderliggende gevoelswaarden welke door middel van opvoeding, spel, vriendschap, cultuur, geloof en levenservaring zijn gevoed, ontstaan en verkregen, en -vooral onbewust- sterk van invloed zijn op het gedrag.’

Deze mentale of gevoelswaarden zijn doorgaans niet of nauwelijks eenduidig normeerbaar, meetbaar noch definieerbaar. Wel vormen zij een zeer sterke basis voor het gedrag, welke indien zij worden gemist vooral bij toenemende druk, stress en weerstand zorg dragen voor ongewenst gedrag of een ongewenste gedragsontwikkeling. Voorbeelden van belevingswaarden zijn;

- Zelfvertrouwen
- Zelfrespect
- Assertiviteit
- Autonomie
- Authenticiteit

Deze mentale waarden vormen als het ware de natuurlijke bronnen van waaruit mensen kunnen putten bij het najagen van voldoening, succes en resultaat, het overwinnen van weerstand en het verwerken van teleurstelling en tegenslag. Bij een tekort of zelfs het ontbreken ervan zal, vooral bij oplopende weerstand en stress, primair gedrag zich kunnen opdringen en gewenst functioneel gedrag niet (meer) opgebracht kunnen worden.

1.5 Dimensie 'situationeel'

De situationele dimensie bestaat uit:

'Alle invloeden, prikkels en belevingswaarden die vanuit de directe leefomgeving (sociale context) worden ervaren, gewenst en ongewenst, en direct of indirect van invloed zijn op het gedrag.'

Hierbij spelen vooral gevoelens en emoties van zorg, bescherming, verplichting en verantwoordelijkheid een belangrijke rol, al dan niet in relatie tot eigenaarschap, ontroering, liefde en vriendschap.

Situationeel gedrag of situationele beïnvloeding wordt in sterke mate bepaald door de mate waarin het individu, bewust of onbewust, het gedrag (mede) laat beïnvloeden door anderen in of vanuit zijn directe (leef) omgeving.

Een voorbeeld hiervan is de zorgplicht voor kinderen die iemandervaart. Gemiddeld genomen ervaart een ouder een sterke zorgplicht en/of zorgbeleving voor zijn/haar kind. Gevoelenswaarden van ontroering en liefde maken dat deze zorgplicht als gewenst, prettig en als vanzelfsprekend wordt ervaren, zeker bij jongere kinderen. Het opgroeiende kind handelt eveneens op basis van zijn eigen beleving. Hij kan dit ook als prettig ervaren, maar kan dit ook als ongewenst of zelfs beklemmend kunnen ervaren en weerstand kunnen uiten. Dit weerstand uiten is dan niet het ontkennen van een band van liefde of geborgenheid, hoewel het bieden van zorg en het tonen van gevoelens van betrokkenheid door de ouder hiermee wel verwant is.

In bovenstaand voorbeeld is een sterke belevingsparadox waar te nemen. Immers het bieden van zorg en het uiten van zorg of betrokkenheid is geen enkele garantie voor het ervaren van liefde, waardering of genegenheid, ook al prikkelt dit vaak wel het verlangen ernaar.

Uiteraard spelen niet alleen positieve gevoelens een rol van betekenis. Ook gevoelens van verdriet, teleurstelling, angst, jaloezie en haat zijn evenzeer, en vaak nog sterker, van grote betekenis voor de situationele belevingswaarden.

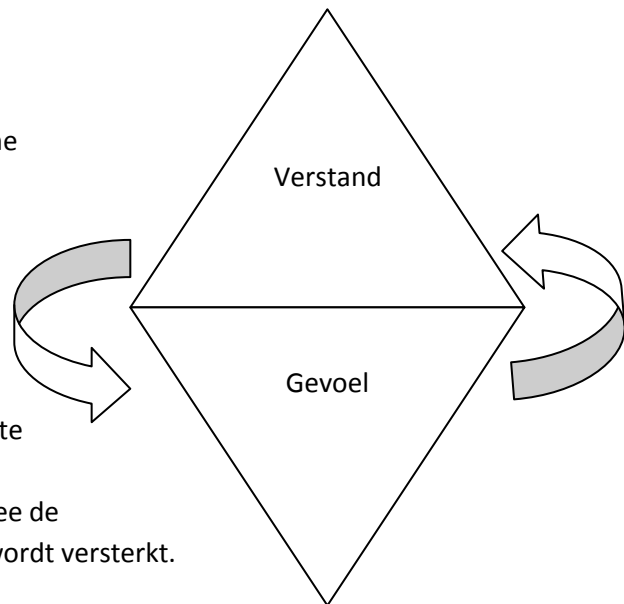
1.6 Dimensie 'relationeel'

Onder de relationele dimensie wordt verstaan:

'De mate van het rationeel en bewust regie voeren van een individu binnen het spanningsveld van intrinsieke, emotieve en intellectuele belevingswaarden.'

De onderlinge relaties en verbanden die mensen leggen zijn sterk cognitief georiënteerd en worden sterk rationeel benaderd en gecommuniceerd. Uit onderzoek blijkt echter dat, ook al worden keuzes, overtuigingen en meningen vooral rationeel verklaard, zij slechts zelden rationeel genomen of gekozen worden. Bij reflectie, correctie of controle, wordt in algemene zin de mening, keuze of overtuiging vooral rationeel verklaard en onderbouwd en niet of nauwelijks objectief zelfkritisch beoordeeld.

Vaak wordt het gedrag van mensen sterk beïnvloed door datgene wat zij juist wensen te vermijden of wensen te voorkomen. Dit zijn veelal onbewuste invloeden, zoals angst en onzekerheid of het vermijden van het conflict. In de bewuste of gewenste werkelijkheid spreekt men dan bijvoorbeeld van samenwerking en collegialiteit, terwijl in werkelijkheid het gedrag wordt gedreven door gevoelens van onzekerheid. Door de nadruk te leggen op samenwerking, wat in veel gevallen toch een gewenste competentie wordt genoemd, is er in werkelijkheid sprake van ondeskundigheid en het vermijden van verwijtbaarheid, waarmee de ondeskundigheid in stand wordt gehouden en de onzekerheid wordt versterkt.

Deze negatieve spiraal van sociaal gewenst handelen wordt vooral in stand gehouden door het verlangen naar een goed gevoel, succes, zekerheid en/of veiligheid. Doorgaans is het individu niet in staat objectief op zichzelf te reflecteren, terwijl zijn omgeving er vaak ook een belang bij heeft situationeel gewenst te handelen. Enkelvoudige reflectie of beoordeling zal in de meeste gevallen het patroon niet kunnen duiden, laat staan doorbreken. Indien dit langere tijd voortduurt ontstaat achterstallig mentaal onderhoud, inefficiëntie en zingevingproblematiek.

Voorbeelden van belevingswaarden zijn;

- Innovatie
- Strategie en visie
- Ethiek
- Leiderschap
- Ondernemerschap

1.7 Dimensie ‘conditionering’

Onder conditionering wordt verstaan:

‘Alles wat door middel van opvoeding, opleiding, training en scholing aan conventies, overtuigingen en vaardigheden, vaak ook onbewust is verkregen, wat in min of meerdere mate van invloed is op het gedrag.’

Zwemmen is een voorbeeld van geconditioneerd gedrag. Door middel van het opdoen van zwemervaring en het volgen van scholing leert men zwemmen, liefst spelenderwijs, zodat, als de omstandigheden dit verlangen men in staat is het corresponderende gedrag spontaan te tonen. Wordt dit gedrag echter vereist, omdat men anders verdrinkt, dan is adviseren om zwemmen te leren op dat moment geen goed of integer advies, immers er zal eerst voldaan dienen te worden aan de noodzakelijke condities hiertoe (niet verdrinken), om vervolgens als hier aan is voldaan, het zwemmen zich alsnog eigen te kunnen maken. Voorbeelden van conditionering zijn:

- Kennis
- Gedragsvaardigheden
- Conventies
- Culturele waarden
- Levensfase

Gevolgde opleiding en training biedt een eerste beeld van opgedane kennis en ervaring. Echter het met goed resultaat gevolgd hebben van een opleiding biedt niet noodzakelijkerwijs de garantie dat de opgedane kennis en vaardigheden ook gewenst of paraat inzetbaar zijn. Niet alleen omdat veel kennis of eerder opgedane technieken verouderd kunnen zijn. Veel gedragsvaardigheden of conventies vormen een belemmering voor verandering of ontwikkeling. Vooral in een zich snel ontwikkelende samenleving, is het van belang zich te blijven scholen en ontwikkelen. (Een leven lang leren, Permanente Educatie, etc.). Periodieke reflectie en intervisie biedt hiertoe inzicht.

Voorbeelden van onderwerpen in dit kader zijn:

- Verandervermogen
- Leermotivatie
- Arbeidsverleden
- Werkmotivatie
- Toekomstbeeld
- Vrije inzetbaarheid
- Arbeidsperspectief

Conventies, overtuigingen en vaardigheden zijn niet noodzakelijkerwijs nuttig of gewenst. Veel gedragsvaardigheden worden, vaak onbewust, opgedaan teneinde zaken of belevingswaarden te vermijden. Pestgedrag of het zich niet gewenst of gewaardeerd voelen bijvoorbeeld, prikkelt het individu tot het ontwikkelen van gedragsvaardigheden om de ongewenste beleving te vermijden of te verdringen. Indien in opvolgende levensfasen er zich omstandigheden voordoen die hieraan refereren, dan zal, vooral bij stress en weerstand, het daaraan gekoppelde gedrag zich kunnen opdringen, met alle ongewenste en onbruikbare effecten ervan.

Vaak dringen deze reflexgedragingen zich op, veelal gepaard met sterke gevoelens van weerstand, zonder dat er bewust sturing aan kan worden gegeven. Hierdoor ontstaan vaak complexe en paradoxale belevingswaarden, waarover niet of nauwelijks regie kan worden gevoerd.

WaardenManagement

DilemmaAssessments biedt een totaalconcept op het gebied van menselijke inzetbaarheid en gedrag. Wij kijken hierbij verder dan (een toets op) competenties en vaardigheden. De mens is immers veel meer dan een verzameling competenties. Ook het enkele feit dat iemand iets weet of kan, betekent niet noodzakelijkerwijs dat hij of zij hier ook naar handelt of het gewenst inzet of toepast. Omstandigheden, condities en voorwaarden spelen hierbij vaak een allesbepalende rol.

Onderbouwing en validatie

In dit document beschrijven wij de samenstelling, het inhoudelijk kader en de wetenschappelijke onderbouwing van het door DilemmaAssessments ontwikkelde WaardeAssessment (QuickScan, Scan of DeepScan) aan.

Wij beschrijven de werkwijze en benoemen de onderdelen die, afhankelijk van de context en de doelstelling, onderdeel kunnen vormen van enkelvoudige, samengestelde of meervoudig samengestelde vragenlijsten. Het inhoudelijk kader geeft weer welke constructen worden gemeten en de wetenschappelijke onderbouwing beschrijft de theorieën waar de vragenlijsten (testen) van het WaardeAssessment op gebaseerd zijn.

WaardenManagement

DilemmaAssessments beperkt zich niet alleen tot het in kaart brengen van alle dimensies en de onderliggende of corresponderende factoren. Met name de samenhang en de betekenis van de samengestelde waarden vormen de basis van onze dienstverlening welke in het kort kan worden samengevat als;

“Inzicht bieden in de samenstelling en samenhang van alle relevante factoren van gedrag”.

Dit doen wij teneinde het individu te faciliteren tot, zoveel als mogelijk, zelfregie en eigen verantwoordelijkheid voor de eigen persoonlijke, functionele en professionele ontwikkeling. In persoonlijke zin spreken wij van waarden, zoals werkplezier, integriteit, geloofwaardigheid en zingeving. In functionele zin spreken wij van competenties, efficiëntie en winstgevendheid. In professionele zin spreken wij van deskundigheid, leiderschap, duurzaamheid en beleid.

2.1 Onderzoeksclusters fysieke dimensie

Voor het in kaart brengen van de fysieke dimensie biedt DilemmaAssessments een aantal corresponderende onderzoeksclusters zoals onder andere:

- Vitaliteit
- Leefstijl
- Fitheid

Uiteraard zijn bovengenoemde clusters niet uitputtend. Eveneens wordt hiermee geen volledig noch onderbouwd beeld geschetst van de fysieke conditie van een individu. Aanvullend onderzoek en expertise, bijvoorbeeld door een arts, kan in voorkomende gevallen gewenst of noodzakelijk blijken om een meer betrouwbaar beeld te krijgen.

Globaal gezien is bewustzijn van deze factoren, de wijze waarop deze van invloed zijn op ons gedrag en hoe deze factoren zijn te beïnvloeden gewenst of in veel gevallen zelfs noodzakelijk om te komen tot een verantwoorde zelfregie.

2.2 Onderzoeksclusters intellectuele dimensie

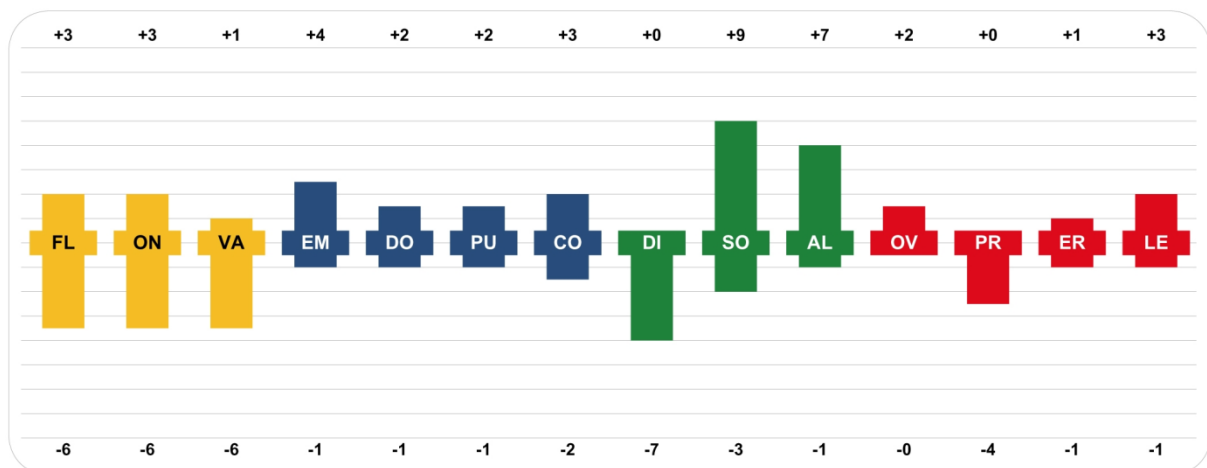
Door middel van intelligentie- of competentietesten en vragenlijsten kan de intellectuele dimensie van het individu in kaart worden gebracht. DilemmaAssessments heeft een groot aantal beschikbaar. Eveneens beschikt DilemmaAssessments over een groot arsenaal aan rollenspellen en vaardigheidstesten, onder meer:

- *Leidinggevend Tweegesprek*
- *Presentatieopdracht*
- *Nota / Presentatie*
- *Schriftelijke praktijkopdrachten: Nota*
- *Groepsdiscussie*
- *Projectbespreking*

2.3 In kaart brengen van de intrinsieke dimensie

De denkkraft en waarneming, wilskracht en executiekracht, structuurkracht en discipline en gevoelskracht en sensitiviteit die de persoonlijkheid weerspiegelen zijn in de WaardeMeter van DilemmaAssessments opgesplitst naar 14 subdimensies en worden op een ipsatieve manier bevraagd en gepresenteerd. Dit betekent dat de WaardeMeter inzicht geeft in de intrinsieke drijfveren van een persoon. Middels deze ipsatieve manier wordt blootgelegd wat een persoon in bijvoorbeeld situaties van verandering of weerstand juist wel en wat juist niet zal doen of hoe deze persoon zal reageren. Hierdoor is het mogelijk niet alleen zeer betrouwbare uitspraken te doen over het functionele gedrag van kandidaten maar vooral ook het mogelijke **disfunctionele** of ongewenste gedrag van individuen, bijvoorbeeld bij stress of resultaatspanning.

De onderliggende persoonlijkheidsvragenlijst (WaardeMeter) heeft zijn wortels in het Big Five persoonlijkheidsmodel van Costa & McCrae (1992), zoals beschreven in het OCEAN model (Openness, Conscientiousness, Extraversie, Agreeableness, Neuroticisme) en het latere HEXACO persoonlijkheidsmodel van Lee & Ashton (2004), Honesty-Humility (H), Emotionality (E), Extraversion (X), Agreeableness (A), Conscientiousness (C), and Openness to Experience (O).

FL Flexibiliteit	EM Emotionele controle	DI Dilemma	OV Overtuigingskracht
ON Onafhankelijkheid	DO Doelgerichtheid	SO Sociabiliteit	PR Prestatiemotivatie
VA Variëteit	PU Punctualiteit	AL Altruïsme	ER Erkenning
	CO Conformiteit		LE Leiderschap

2.4 Onderzoeksclusters mentale dimensie

Deze mentale waarden of gevoelswaarden zijn doorgaans niet of nauwelijks eenduidig normeerbaar, meetbaar noch definieerbaar. Wel vormen zij een zeer sterke basis voor het gedrag, welke indien zij worden gemist vooral bij toenemende druk, stress en weerstand zorg dragen voor ongewenst gedrag of een ongewenste gedragsontwikkeling.

Voorbeelden van onderzoeksclusters zijn:

- Zelfvertrouwen
- Zelfrespect
- Assertiviteit
- Autonomie
- Authenticiteit

2.5 Onderzoeksclusters situationele dimensie

De situationele aspecten worden onder meer in kaart gebracht door de WaardeBalans (zie onderstaand). Het saldo tussen mogelijkheden en verplichtingen (DilemmaWaarde) is indicatief voor de mate van onbevangenheid en het onbezwaard handelen. De InvesteringsWaarde, welke met deze methode eveneens kan worden bepaald, biedt inzicht in het energieniveau en de mate van mentale slagkracht.

Activa			Passiva			
Vaste activa	Levensverwachting	2	Eigen vermogen	Eigenwaarde	-2	
	(8) Karakter / Waarden	3		Herwaardering	7	
	(8) Talenten	3		<i>Totaal eigen vermogen</i>	5	
	Aanleg	7		Voorzieningen	Inzicht	3
	<i>Totaal vaste activa</i>	15			Zorg voor later	7
Vlottende activa	(8) Opvoeding	3	Overlevingsdrang		7	
	Normen	4	<i>Totaal voorzieningen</i>		17	
	(7) Opleiding	4	Lang vreemd vermogen		Hoop	9
	<i>Totaal vlottende activa</i>	11		Geloof	6	
Voorraad	(8) Sociaal culturele ervaring	3		Loyaliteit	10	
	Sportervaring	8		<i>Totaal lang vreemd vermogen</i>	25	
	Werkervaring	7		Kort vreemd vermogen	Zorg(plicht) voor kinderen	10
	Levenservaring	8	Zorg(plicht) voor ouders		8	
	<i>Totaal voorraad</i>	26	Zorg(plicht) voor milieu		8	
Liquide middelen	Drive	7	<i>Totaal kort vreemd vermogen</i>		26	
	Durf / Ief	6	Balans totaal		Balans totaal	73
	Wilskracht	8				
	<i>Totaal liquide middelen</i>	21				
Balans totaal	73					

Dilemmawaarde: 93%

Investeringswaarde: 29%

Naast inzicht in de situationele belevingswaarden door middel van de DilemmaWaarde en InvesteringsWaarde, zijn voorbeelden van clusters;

- Loyaliteit
- Spontaniteit
- Omgangscontrole
- Integriteit
- Empathie
- Empowerment

2.6 Onderzoeksclusters relationele dimensie

Aan de hand van relevante vraagstelling en onderzoek, bijvoorbeeld met de InvesteringsMeter, worden (vaak onbewuste) verbanden zichtbaar gemaakt tussen doelstelling, opbrengstmotivatie en rolkeuze. Door onafhankelijk van de (beleving van de) relatie tussen het hoe, het wat en het waarom van de motivatie in kaart te brengen kan inzicht worden verkregen in de realiteit van de rolkeuze en rol/taakmotivatie. Hiermee worden onderliggende patronen zichtbaar gemaakt van sociaal of situationeel gewenst gedrag. Voorbeelden van relationele clusters zijn;

- Rolkeuze en roldifferentiatie
- Taak- en of functiebetrokkenheid
- Context en contextkeuze
- Opbrengstmotivatie
- Belangonderscheidend inzicht
- Doel- en opbrengstrelevantie

		Keuze	Vanwege	Tegenpool
Bereiken	Rol	● Genieten en ontspannen	omdat belangrijk is voor je welzijn	een stressvol leven leiden
	Doel	● Goed gevoel	Omdat ik het best functioneer wanneer ik een goed gevoel heb	geen goed gevoel en dat heeft invloed op mijn functioneren
	Belang	● Jezelf zijn	Je moet jezelf nooit verloochenen	je anders voordoen dan je bent
Vermijden	Rol	● Winnen	omdat het bij mij gaat om speelplezier en dat staat bij mij los van alleen maar winnen	Het tegenovergestelde van winnen is verliezen
	Doel	● De beste zijn	ik ben niet zo ambitieus	niet de beste zijn
	Belang	● Winnen	Speelplezier is voor mij belangrijker dan winnen	verliezen is het tegenovergestelde van winnen
Neutraal	Rol	● Nadenken	intuïtief handelen is ook belangrijk	intuïtief handelen
	Doel	● Samen delen	Je moet soms keuzes maken	egoïsme
	Belang	● Begrijpen	dat je weet wat iets betekent	dat je niet weet wat iets betekent

Naast inzicht in de relationele belevingswaarden door middel van de Investeringsmeter, zijn voorbeelden van clusters;

- Innovatie
- Strategie en visie
- Ethiek
- Leiderschap
- Ondernemerschap

2.7 Onderzoeksclusters dimensie conditionering

Voor het in kaart brengen van de dimensie conditionering biedt DilemmaAssessments biedt een aantal onderzoeksclusters zoals onder andere:

- Verandervermogen
- Leermotivatie
- Arbeidsverleden
- Werkmotivatie
- Toekomstbeeld
- Vrije inzetbaarheid
- Arbeidsperspectief